

Hugo Bouter

De Springbron

*“Vandaar reisden zij naar Beër. Dat is de bron, waarvan de Here tegen Mozes zei:
Verzamel het volk en Ik zal hun water geven. Toen zong Israël dit lied:*

*Spring op, put,
zing ervan in beurtzang!
Put, die de vorsten gegraven hebben,
die de edelen van het volk gedolven hebben,
met een scepter, met hun staven.*

Van de woestijn reisden zij naar Mattana”.

Numeri 21:16-18

Een bron in de woestijn

In dit hoofdstuk vinden we enkele laatste woestijnervaringen van de Israëlieten op weg naar Kanaän. Soms denkt men bij de 'springbron' aan de laatste hoofdstukken van de Openbaring van Johannes, aan de rivier van het water des levens, de heilfontein die ontspringt uit de troon van God en van het Lam (Openb. 22:1). Dit gebeurt in het bekende lied over de springbron uit de bundel van Joh. de Heer (zie hieronder). Dit lied spreekt over de grote toekomst die ons als kinderen van God wacht bij de Here, waar de verlost en elkaar weerzien en door de engelen zullen worden begroet.

Toch denk ik bij dit thema ook graag aan de put of de bron waarin God nu al voorziet tijdens ons leven hier op aarde, onze pelgrimsreis die in zoveel opzichten lijkt op de woestijnreis van de Israëlieten. Ik denk dan met name aan de 'springbron' die de

Here Jezus noemde in Zijn gesprek met de Samaritaanse vrouw. Hij sprak met haar over het water dat Hij zou geven als de verheerlijkte Heer in de hemel, het *levende* water dat de dorst van het hart lest. Hiermee doelde Hij op de gave van de Heilige Geest, die na Zijn verhoging zou worden uitgestort op aarde. Dit 'water' wordt in ons die geloven 'tot een fontein van water, dat springt tot in het eeuwige leven' (Joh. 4:14).

Dit is de springbron die ons als christenpelgrims nu reeds ter beschikking staat in de 'woestijn', de wereld in haar huidige gedaante. De bron Beër lag daadwerkelijk in de woestijn, zoals blijkt uit het verband in Numeri 21. Na de tocht rond Edom en Moab kwamen de Israëlieten aan de overzijde van de Arnon, en daar – aan de noordgrens van Moab – legerden zij zich in de woestijn (Num. 21:13-18). Volgens sommigen horen de laatste woorden van vers 18 ('En van de woestijn reisden zij naar Mattana') nog bij het lied over de bron. Mattana betekent 'geschenk', en dan zou de laatste regel van het lied inhouden dat de bron een geschenk in de woestijn was. In Jesaja 15:8 wordt Beër aangeduid als Beër-Elim. Elim was een oase in de woestijn, een oord met water en bomen.

Zoals gezegd is onze springbron als nieuwtestamentische gelovigen de Persoon van de Heilige Geest, die in ons woont. Wie van dit 'water' gedronken heeft, dat Christus ons geeft, zal geen dorst krijgen in eeuwigheid (Joh. 4:14). Want de Trooster is bij ons en in ons tot in eeuwigheid (Joh. 14:16-17). Het opspringen van de put 'tot' of 'in' het eeuwige leven, geeft niet slechts een tijdsduur aan. Het is ook richtinggevend. De fontein springt tot in eeuwigheid, maar zij brengt ons ook in verbinding met 'het eeuwige leven', dat is Jezus Christus Zelf (vgl. 1 Joh. 5:20). De Heilige Geest is de band met God en met Christus; en de kennis van de Vader en de Zoon is het eeuwige leven (Joh. 17:3).

De koperen slang en de bron

De parallel tussen Numeri 21 en het Nieuwe Testament is trouwens wel bijzonder. Aan de geschiedenis van de bron Beër gaat nog iets vooraf, en wel het voorval van de koperen slang (Num. 21:4-9). Daarop wordt teruggegrepen in Johannes 3, en de Here Jezus brengt dit in verband met Zijn eigen verhoging op het kruis. Zoals Mozes de slang in de woestijn heeft verhoogd, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft, eeuwig leven heeft (Joh. 3:14-15).

Christus is op het kruis voor ons tot zonde gemaakt. Als de verhoogde Mensenzoon heeft Hij het werk van de verlossing volbracht en getriomfeerd over de machten van zonde, dood en duivel. Christus heeft deze machten openlijk tentoongesteld op het kruis en zo over hen gezegevierd (Kol. 2:14-15). Door een blik op het kruis is er leven en heil voor ons! Zoals de Israëliet door het zien naar de verhoogde slang in leven bleef, zo ontvangt nu ieder die in het geloof op Jezus ziet het eeuwige leven. Daardoor kan de beet van de oude slang, d.i. de satan, ons niet meer deren.

Deze twee geschiedenissen in Numeri 21 horen bij elkaar: de koperen slang in de woestijn en de bron in de woestijn. Zo is het ook met de grote heilsfeiten die wij vinden in Johannes 3 en 4: ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Christus' verhoging op het kruis werd gevolgd door Zijn verhoging in de hemel, en de uitstorting van de Heilige Geest hier op aarde. De mens verhoogde Hem aan het kruishout, maar God verhoogde Hem aan Zijn rechterhand in de hemel – na Zijn opstanding uit de doden. Vanuit de hoge heeft Christus de Heilige Geest uitgestort over Zijn volk; en de Geest die in ons woont, is in ons de fontein geworden die springt tot in het eeuwige leven.

Spring op, put, zing ervan in beurtzang!

De aanwezigheid van de waterput gaf in Numeri 21 aanleiding tot een loflied. Het was een lied in de woestijn, maar het ging over de bron die daar gelukkig te vinden was. Zoals het bij de Israëlieten was, zo is het ook met ons als christenen. Wij zingen op onze pelgrimsreis over de Bron van ons heil. Wij prijzen de Vader en de Zoon, en wij doen dat *door* de Heilige Geest. De Geest leidt ons in onze aanbidding, in de eredienst, in onze liederen en gebeden. Bij de Schelfzee was er ook gezongen. Dat was het lied van de verlossing, de jubelzang van de bevrijding (Ex. 15; vgl. Rom. 8). Maar daarna was er geen lied meer gehoord tijdens de woestijnreis, afgezien van de afgodische beurtzang rondom het gouden kalf (Ex. 32).

Hier klonk echter opnieuw een loflied in de woestijn, een beurtzang in verband met de bijzondere bron die de vorsten groeven. Dit danklied staat in schrill contrast tot het begin van dit hoofdstuk, en het geklaag en gemor van het ondankbare volk in de woestijn – dat de aanleiding vormde tot het voorval met de koperen slang. Toen klonk er protest naar aanleiding van het gebrek aan brood en water in de woestijn. Met het hemelse manna waren de Israëlieten niet tevreden; van die flauwe spijs walgden zij (Num. 21:5; vgl. 11:6). Kennelijk was er ook weer gebrek aan water ontstaan. Het resultaat was een protesthouding tegen God en tegen Mozes.

De springbron waarin de Here enige tijd later voorzag, leidde echter tot spontane blijdschap, tot beurtzang en reidans. Er was al eerder een verandering ten goede opgetreden in de houding van het volk ten opzichte van Mozes. De Israëlieten waren tot inkeer gekomen en hadden hun opstandigheid beleden met de woorden: 'Wij hebben gezondigd' (Num. 21:7). Deze verandering in gezindheid mondde uit in dit lied, dat met recht als een geestelijk hoogtepunt van de woestijnreis kan worden gezien.

Men zong dit loflied bij de springbron: 'Spring op, put, zing ervan in beurtzang!' Wij hebben al nagedacht over de betekenis van het opwellen of opspringen, en wel in het licht van het gesprek van de Here Jezus met de Samaritaanse vrouw. De springbron voorziet in de innerlijke dorst van de gelovige en bewerkt daardoor gevoelens van lof en dank jegens Christus en God de Vader. De Bron van ons heil willen wij prijzen in onze liederen en gebeden. Dankbaarheid en aanbidding wellen op in het hart van de gelovige: zij springen op naar boven.

Maar de springbron in ons binnenste zorgt ook voor verfrissing in onze omgeving, in de dorre woestijn waardoor wij trekken. Stromen van levend water vloeien uit ons hart naar buiten en brengen nieuw leven te midden van de wildernis (Joh. 7:37-39). Dan verandert zelfs het tranendal in een oord van bronnen (Ps. 84:7). Wij moeten echter wel *eerst* tot Christus komen om zelf te drinken en onze eigen dorst te lessen. Bovendien moeten wij ons *steeds* aan deze Bron laven om anderen blijvend tot zegen te kunnen zijn.

De bron die de vorsten groeven

Christus is de Bron, en Hij voorziet ons van het levende water. Dat zien wij in type in deze geschiedenis tijdens Israëls woestijnreis. Mozes moest het volk bijeenroepen en dan zou de Here Zelf voorzien in de nood: 'Verzamel het volk en Ik zal hun water geven' (Num. 21:16). Het levende water hebben wij niet aan onszelf te danken, maar aan Gods soevereine goedheid en aan het volbrachte werk van Christus. Dat hebben wij al eerder gezien.

Aan de andere kant is er het aspect van onze *persoonlijke* verantwoordelijkheid, en dat komt hier net zo goed naar voren. Want hoewel de Here het water gaf, vloeiende het ditmaal niet uit de rots. Het ging hier om een bron die met eigen inspanning gegraven moest worden; er moest veel werk voor worden verzet. Maar het is mooi te zien dat dit werk gebeurde door de vorsten, door de edelen van het volk. Deze

leiders schaamden zich niet voor dit nederige werk, maar zij zetten zich met heel hun waardigheid, met heel hun autoriteit ervoor in. De scepter, de heersersstaf – het teken van hun gezag – werd zelfs gebruikt voor het goede doel. Zó werd de bron gegraven en het levende water aangeboord. En dit werd gememoreerd in het lied: 'Put, die de vorsten gegraven hebben, die de edelen van het volk gedolven hebben, met een scepter, met hun staven' (Num. 21:18).

Bij de bouw van de tabernakel zien wij eveneens een geweldige inzet van de kant van de vorsten van het volk (Ex. 35:27; Num. 7:2vv.). Zij brachten grote offers voor Gods huis. Er is echter ook een negatief voorbeeld in de Bijbel, namelijk bij de herbouw van de muren en poorten van Jeruzalem ten tijde van Nehemia. Dan lezen wij dat de aanzienlijken, de voortreffelijken onder de Tekoïeten hun schouders niet wilden zetten onder het werk van hun heer (Neh. 3:5). Zij wilden hun nek niet buigen om dat nederige en zware werk te doen. Hoe is dat bij ons? Zijn wij tot dienst bereid? Staan wij klaar om ons volledig in te zetten voor Gods huis, voor Gods volk, voor de 'watervoorziening' tijdens de reis naar het Vaderland? Dan zullen wij elkaar vinden bij de springbron.

*Zal 'k u weerzien bij de springbron,
bij des Heren heilfontein;
onder Jezus' uitverkoor'nen
en in Hem, uw Koning, rein?
'k Weet dat daar de eng'len wonen
die mij 't welkom zullen biên;
't welkomstlied klinkt bij de springbron!
Zal ik daar u wederzien?*

Liedbundel Joh. de Heer, nr. 831

Oude Sporen 2015

